

Viure i escriure

Amb noranta-un anys, més de noranta llibres, alguns discos i milers d'articles publicats, Josep Maria Espinàs és, ara mateix, el degà dels escriptors catalans i el reconeixement és unànime. Al marge del volum extraordinari i de la qualitat inqüestionable de la seva obra, Espinàs és un d'aquells autors que tothom coneix i que tothom estima, fins i tot aquells que no l'han llegit mai, o molt poc. La seva presència mediàtica, l'article diari que publicava primer a l'*Avui* i després a *El Periódico* i, sobretot, el seu caràcter afable i el seu to bonhomí i murri, combinat amb una prosa nítida per exposar idees properes i quotidianes amb ironia fina, l'han convertit en una persona popular. Per això, l'acte d'homenatge que li van fer a l'Ateneu Barcelonès a finals de juny, presidit per la consellera de cultura, va voler tenir la solemnitat d'altres reconeixements que ja havia rebut.

Arribar a una edat tan provecta amb la lucidesa intacta i ganes de treballar ha produït un fenomen curiós en l'obra d'Espinàs de les últimes dues dècades. Ha publicat diversos llibres amb certa voluntat de testament. Llibres d'aquells que estan una mica pensats per si són "l'últim". L'any 2001, als 74 anys, publicava *Temps afegit*, un títol que vol apuntar a la

idea que el protagonista està vivint una etapa suplementària i que, per tant, tot fent literatura a partir de la quotidianitat, es troba en condicions de valorar el present des de la perspectiva que li donen els anys. Al cap de vuit anys, el 2009, va haver de recórrer a la ironia per titular un llibre que manté uns objectius similars: *I la festa segueix*. Mentrestant, ha publicat altres llibres que també podríem considerar de balanç: *Relacions particulars* (2007), on repassa la seva relació amb sis grans escriptors (Espriu, Foix, Delibes, Pla, Cela i Sagarra); *El meu ofici* (2008), on parla de la tasca d'escriure, que, en el seu cas, és indestriable de la tasca de viure; *Entre els lectors i jo* (2011), en què respon i comenta cartes que ha rebut dels lectors al llarg de la seva carrera, i *Una vida articulada* (2013), un exhaustiu recull d'articles que donen una idea de la dimensió literària i humana d'Espinàs.

Josep Maria Espinàs ha fos, com pocs escriptors, la vida i la literatura. Home i escriptor són una mateixa cosa. Per una banda, no ha deixat mai d'escriure i, per l'altra, els seus textos estan carregats d'experiència viscuda, de reflexions intel·ligents i d'observacions agudes. Com ha deixat escrit, rebatent una afirmació de Petrarca ("La vida fuig i no satura una hora"): "El que no satura és el temps. La vida satura cada vegada que tenim la sort de saber mirar-la." I nosaltres hem tingut la sort que Espinàs hagi compartit, i continuï compartint, aquesta mirada lúcida amb els lectors.

